

Tid Tisdagen den 27 september 2011 kl 17.00 – 18.25

Plats Bolindersalen, Tekniska nämndhuset

Justerat Tisdagen den 4 oktober 2011

Per Ankersjö

Katarina Luhr

Närvarande

Beslutande ledamöter:

Per Ankersjö (C), ordföranden

Jonas Nilsson (M)
Torbjörn Erbe (M)
Per Ola Bosson (M)
Helena Levy (M)
Nils Ingelström (M)
Karin Karlsbro (FP)
Rana Carlstedt (S)
Katarina Luhr (MP)
Stellan F Hamrin (V)

Tjänstgörande ersättare:

Rebecka Carlsson (MP)
Fredrik Canerstam (S)
Charles Berkow (MP)

för Per Bolund (MP), vice ordföranden
för Mikael Magnusson (S)
för Åsa Wester (S)

Ersättare:

Anders Thureson (M)
Eva Runvald (M)
Viktor Strååt (M)
Andreas Lundin (M)
Frida Johansson Metso (FP)
Per Johansson (FP)
Maria Brogren (C)

Tjänstemän:

Förvaltningschefen Gunnar Söderholm, Ingrid Mårtenson, Berit Bergenheim, Christina Wikberger §§ 1-6, Emily Tjäder, Gustaf Landahl, Håkan Andersson, Kerstin Lundvik, Malin Ekman, Margareta Widell, Maria Hermansson, Pia Winbladh Högfors och Ulf Mohlander, samt biträdande borgarrådssekreterare Albin Ring Broman. Dessutom närvarade Sten Bergström från SMHI samt Monica Granberg från miljöbyrån Structor under §§ 1-6.

§ 18

Prövotidsredovisning angående utsläpp till vatten från Högdalenverket

Remiss från mark- och miljödomstolen, mål nr M1442-07

Dnr 2001-1573

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt ordföranden Per Ankersjös (C), Jonas Nilssons m.fl. (M) och Karin Karlsbros (FP) förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att bifalla förvaltningens förslag till beslut punkterna 1-3.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden vidhåller att det är nämndens uppfattning att processavloppsvattnet från Högdalenverket ska ledas till Saltsjön och yrkar att mark- och miljödomstolen vidhåfter beslutet med ett sådant krav.
- 3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att bilägga Stockholm Vattens yttrande daterat den 22 september 2011 till beslutet.
- 4 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att därutöver anföra:

Miljö- och hälsoskyddsnämnden välkomnar Fortum Värme AB:s prövotidsredovisning och åtagande att anlägga en ny reningsanläggning. Nämnden delar emellertid inte bolagets uppfattning att det ur miljöhänseende inte kan motiveras att fastställa utsläppspunkten till Saltsjön.

Stockholm Vatten AB har på stadsmiljörotelns förfrågan yttrat sig över dels valet av recipient, dels den utredning av IVL som bolaget bygger sitt yrkande på (*se bilaga*).

Det finns några synpunkter i Stockholm Vatten AB:s yttrande som nämnden särskilt vill betona. Beträffande valet av recipient framhålls att om IVL:s beräkningar stämmer står valet mellan att antingen förorena Mälaren och Saltsjön, eller bara Saltsjön, och att det mot en samlad bedömning av rökgaskondensatets ämnen och övriga utsläppskällor till Mälaren sålunda ur miljöhänseende vore att föredra Saltsjön som recipient. Beträffande IVL:s rapport konstateras det att slutsatserna inte bygger på några verkliga mätningar av strömmarna i Östra Mälaren och att det finns parametrar som inte beaktats i utredningen som ifrågasätter riktigheten i IVL:s slutsatser.

Nämnden anser mot bakgrund av detta att det inte kan anses fastställt att delar av processavloppsvattnet vid utsläpp via Älvsjö-Mälartunneln inte kommer att strömma i motsatt riktning in i Östra Mälarens vattenskyddsområde som staden också använder som dricksvattentäkt. Sålunda anser nämnden att det de facto finns omständigheter som ur miljöhänseende talar för att ett fastställande av utsläppspunkt i Saltsjön är att föredra framför Mälaren. Detta är omständigheter som nämnden bedömer måste väga tungt vid fastställande av recipient, och med beaktande av den lösning och kostnadskalkyl som presenterats för alternativet anser inte heller nämnden att ett sådant villkor skulle vara orimligt vid en

avvägning jml. 2 kap 7 § MB. Nämnden finner det inte sannolikt att varken engångskostnaden eller driftskostnaden för detta i sig, i förhållande till de intäkter som processen genererar, skulle äventyra en implementering av rökgaskondensering vid Högdalenverket, vilket bolaget låter antyda.

Nämnden yrkar sålunda med hänvisning till Stockholm Vatten AB:s yttrande att mark- och miljödomstolen slutligt fastställer Saltsjön som utsläppspunkt för processavloppsvattnet från Högdalenverket. Nämnden betonar härvidlag att den står bakom miljöförvaltningens yrkanden i övrigt och att villkoret om utsläppspunkt sålunda ska formuleras som ett tillägg till dessa.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 5 september 2011. Förvaltningen föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt följande:

Yrka att mark- och miljödomstolen formulerar ett villkor enligt vilket bolaget ska installera en ny reningsanläggning med membranteknik som kan ta hand om allt rökgaskondensat från pannorna P1-P3, P4 och P6, samt nödvändig utrustning för att återföra rökgaskondensat till processen. Den nya anläggningen ska tas i drift senast 18 månader från lagakraftvunnet avgörande.

Yrka att de nuvarande provisoriska haltvillkoren ska gälla under en fortsatt provotid.

Yrka att mark- och miljödomstolen föreskriver nya mängdvillkor för samtliga parametrar under en fortsatt provotid. Ett mängdvillkor för kvicksilver föreslås sättas till maximalt 20 gram per år.

Tillstyrka att processavloppsvattnet från Högdalenverket tills vidare leds till Mälaren via Eolshäll.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Karin Karlsbro (FP) föreslår (se beslutet).
- 2) Rana Carlstedt m.fl. (S), Katarina Luhr m.fl. (MP) och Stellan F Hamrin (V) föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt följande:
  1. Yrka att mark- och miljödomstolen formulerar ett villkor enligt vilket bolaget ska installera en ny reningsanläggning med membranteknik som kan ta hand om allt rökgaskondensat från pannorna P1-P3, P4 och P6, samt nödvändig utrustning för att återföra rökgaskondensat till processen. Den nya anläggningen ska tas i drift senast 18 månader från lagakraftvunnet avgörande.
  2. Yrka att de nuvarande provisoriska haltvillkoren ska gälla under en fortsatt provotid
  3. Yrka att mark- och miljödomstolen föreskriver nya mängdvillkor för samtliga parametrar under en fortsatt provotid. Ett mängdvillkor för

kvicksilver föreslås sättas till maximalt 20 gram per år.

4. Yrka att bolaget ska installera ett ytterligare reningssteg för kvicksilver.
5. Yrka att processavloppsvattnet från Högdalenverket, efter ytterligare rening från kvicksilver, ska ledas till Saltsjön och inte till vattenskyddsområdet i Mälaren.
6. I övrigt anföra följande:

I juni 2002 lämnade miljödomstolen tillstånd till fortsatt och utvidgad verksamhet vid Högdalenverket i Stockholm. I domen sköts frågan om villkor för utsläpp till vatten upp under en provotid. Provotiden har sedan förlängts ett flertal gånger. Företaget har därmed kunnat göra en grundlig utredning av de bästa alternativen för en ny reningsanläggning av det bildade rökgaskondensatet. Resultatet visar att man kan åstadkomma en minskning av många skadliga ämnen men att halten utsläppt kvicksilver istället kan öka. Då företaget anser att en separat reningsutrustning för kvicksilver kan installeras ska detta göras då kvicksilver är utgör ett hot mot miljön och mot människors hälsa. Sverige arbetar aktivt inom FN för att begränsa kvicksilverutsläppen globalt. Då kvicksilver, men även krom, koppar och zink finns med på Vattendirektivets lista över prioriterade ämnen anser vi att detta kondensat inte kan ledas till Mälarens vattenskyddsområde, utan att kondensatet istället ska ledas till Saltsjön. För att undvika fortsatta utsläpp av denna mängd förorenande ämnen till Saltsjön föreslår vi även ett primärt sorteringssteg innan förbränning i Högdalenverket, där speciellt förorenande föremål kan urskiljas innan förbränning.

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt Per Ankersjös (C), Jonas Nilssons m.fl. (M) och Karin Karlsbros (FP) förslag.

Reservation

Rana Carlstedt m.fl. (S), Katarina Luhr m.fl. (MP) och Stellan F Hamrin (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag till beslut.

Vid protokollet
Ingrid Mårtenson

Rätt utdraget intygar:
